

Hovoríme o rodine XXII. – O rodine rodín
Báseň: Dopredu hľad'
Do pamäti a pamätníka – O priateľstve
V rodinnej škole – XXI. kapitola
- Učme deti milovať svoju dušu
Báseň – Čo rastie v záhrade
Proti závisti
Proti pýche

XXII. Hovoríme o rodine,

teraz o rodine rodín, o skupinovej cirkvi alebo ako sa najnovšie hovorí, o malých kresťanských spoločenstvách. Hovoríme o ich užitočnosti, ba potrebe, ktorú začína pociťovať všeobecná Cirkev, ale aj o tom, že sa pre ňu môžu stať i nebezpečenstvom, ak nie sú vedené v pravom duchu.

Ich potrebu vyvoláva skutočnosť, že Cirkev sa dnes do určitej miery stala organizáciou. Náboženská idea však v organizácii hynie. Tá žije len v styku duše s dušou. Jej úkony sú predovšetkým vnútorné. Všetko vonkajšie má tu cenu len natoľko, nakoľko je výrazom vnútra.

Farnosť a diecéza sú dnes silno poznačené chladnou anonymitou. Človek však v Cirkvi hľadá osobnú blízkosť, hľadá bratov a sestry, preto sa zaraďuje do skupín, v ktorých každý každého pozná, a to nielen podľa mena a bydliska, ale aj podľa potrieb, osobných snažení, úspechov alebo prehier.

Dnešný človek chce nájsť v Cirkvi rodinu, chce v nej nájsť domov, a to mu neslobodno zazlievať. Ved' chce to, čo chcel Pán a o čo sa usilovala prvá Cirkev, v ktorej boli všetci ako jedno srdce a jedna duša a mali všetko spoločné.

Všetko... Aj vnútro...

Súčasný kresťan sa chce inak stretať s tými, ktorých nazýva bratmi a sestrami v Kristovi, ako mu to umožňuje dnešná farnosť alebo diecéza. Chce sa s nimi bližšie poznať a preto si s nimi vymieňať informácie, aby vedel, čo komu odpustiť a komu v čom poslúžiť, a kým sa radovať a s kým smútiť.

Ďalším dôvodom vzniku nových spoločenstiev je skutočnosť, že Cirkev sa dnes stala už diasporou.

A každým dňom sa ňou stáva viac. Kompaktné kresťanské obce zanikajú. Veriace rodiny sa dostávajú do osamotenía a aj na nich sa začína uplatňovať ono: Vae soli - Beda samému, lebo keď padne, nemá nikoho, kto by ho zdvihol...

Diaspora, ktorá sa stáva stále hrozivejšou sa nedá inak zneškodniť, ako utváraním malých spoločenstiev. Tret'ou

skutočnosťou, ktorá radí združovať sa do rodiny rodín, sú spoločenské zmeny, ktoré nemožno zastaviť.

Boli časy, keď starí rodičia žili v spoločnej domácnosti s mladými a tvorili si rodinu rodín zo svojich synov, dcér, neviest a zat'ov. Tie časy však už pominuli. Dnešná industrializácia a urbanizácia zredukovali rodinu aj čo do počtu spolunažívajúcich, aj čo do času ich spoločného života, ktorý dnes netrvá viac, ako dvadsať rokov.

Mladí manželia, vzdialení od rodičov a súrodencov, pociťujú potrebu vstupovať do priateľských, bratských vzťahov s inými rodinami. Synodálny dokument O rodinnom spoločenstve to takto vyjadril vo svojom 6. bode: „Dnešný človek si uvedomuje, aké je potrebné rozvíjať styky medzi jednotlivými rodinami pre vzájomnú hmotnú i duchovnú pomoc.“

Tú vzájomnú duchovnú pomoc treba vidieť predovšetkým v spoločnej modlitbe, ktorá má podľa Pánových slov zaručenú účinnosť. A treba ju vidieť aj vo vzájomnom bratskom napomínaní pomocou osobného príkladu, ale i pomocou láskavého slova.

Okrem toho si členovia spoločenstiev pomáhajú účinnejšie spĺňať svoju evanjelizačnú úlohu, ktorej sa nemôže vyhnúť ani jeden kresťan, ak nechce ohroziť svoju večnú spásu. Ak žijú v láske členovia jednej rodiny, zaiste je to pekné. Ale to dokážu aj pohania. Ak sa však spojí viac rodín, nie na podklade tela, ale na podklade ducha, a to tak, že ich nevie nič rozdeliť, to núti myslieť na prítomnosť a pôsobenie Krista, ktorého vyznávajú.

Spoločenstvo rodín utvára okrem toho aj rovnorodé výchovné prostredie pre deti, ktoré sa v ňom rodia a rastú. Či sú už kvôli rekreácii alebo kvôli inej potrebe v ktorejkoľvek zo združených rodín, vždy sú v rovnako formujúcich rukách.

Pre hodnotenie vecí i ľudí všade platia tie isté kritériá. V spoločenstve si nachádzajú kamarátov, neskoršie priateľov a priateľky, a tým aj ochranu pred vplyvom ulice, ktorá, ako vieme nie je dnes pre kresťanov priaznivá, najmä nie pre tých mladších.

No keď zdôvodňujeme potrebu utvárať rodinu rodín, nemali

by sme zabudnúť na nebezpečenstvá, ktorým sú vystavené nielen tieto rodinné, ale akékoľvek iné kresťanské spoločenstvá.

Pápež Pavol VI. upozornil 58. bodom exhortácie Evangelii nuntiandi, že tieto malé komunity budú oživovať a rozhojňovať všeobecnú Cirkev a stanú sa jej nádejou len natoľko:

- * nakoľko sa budú živiť Božím slovom a pri jeho prijímaní a podávaní sa nedajú ovplyvňovať nijakou ideológiou alebo dokonca politikou;
- * nakoľko odolávajú pokušeniu všetko bezhlavo kritizovať, myslieť si, že len oni sú v poriadku;
- * nakoľko sa cez miestnu cirkev pevne zapoja do všeobecnej, najmä poslušnosťou učiteľskému úradu a bratským postojom k ostatným cirkevným komunitám;
- * nakoľko uznávajú, že Cirkev sa utvára a prejavuje aj inými spôsobmi;
- * nakoľko budú denne rásť v poznávaní a ohlasovaní Evanjelia a nebudú si pritom nahovárať, že oni sú opatrovateľmi tohto pokladu;
- * napokon, nakoľko tieto spoločenstvá zostanú prístupné každému, nie iba určitým spoločenským, národnostným alebo iným skupinám.

A urobme záver.

Dnes nie je rozumné pochybovať o užitočnosti, ba potrebe malých kresťanských spoločenstiev, ktoré sa majú stať oživujúcim kvasom pre miestnu i všeobecnú Cirkev. Tak súdi Pavol VI. vo svojej exhortácii z 8. decembra 1975, keď ich nazýva nádejou všeobecnej Cirkvi.

Tak súdi aj Ján Pavol II., keď vo Familiaris consortio hovorí rodinám o nutnosti združovať sa, a keď pri návšteve Viedne vo svojom prejave laikom hlasno zvolá: „Utvárajte spoločenstvá“!

A o aktuálnosti tejto túžby po takýchto prejavoch cirkevného bratstva a spolupráce nepochybuje ani posvätná Kongregácia pre Boží kult, keď svoju inštrukciu O svätých omšiach pre zvláštne skupiny z 15. mája 1969 uvádza slovami: „Skúsenosť potvrdzuje

úspešnosť pastoračnej činnosti v týchto skupinách.

Ak sú dobre usmerňované, nielenže nenarušujú jednotu farnosti, ale svojou misijnou činnosťou pomáhajú niektorých vracať k viere, iných duchovne prehľbovať. Ich životaschopnosť pramení zo spoločného osvojovania si kresťanskej náuky, z rozjímania nad Božím slovom na príhodnom mieste, ktoré vyúsťuje do spoločnej modlitby, primeranej skupine. Často sa takéto stretnutia spájajú so slávením Eucharistie, ktorá je ich vrcholom.

A o užitočnosti a potrebe malých kresťanských spoločenstiev nepochybuje ani dokument pastoračnej komisie španielskych biskupov z 15. marca 1982. „Náš zásadný postoj: - píše sa v piatom bode - „je rozhodne postojom dôvery voči hodnotám malých spoločenstiev, ktorým sa Svätý Duch dal zrodiť v Jeho Cirkvi a ktoré ako pastieri tejže Cirkvi máme a chceme podporovať v radosť podľa najlepších svojich možností, počítajúc s pomocou tohože Ducha a všetkých bratov vo viere.“

Je možné, že niekto zostane v pochybnostiach ešte aj po všetkých týchto dôvodeniach. Možno preto, že to už niekde skúsil a nebolo to ono, lebo nie všetky spoločenstvá majú tu spomínané požadované vlastnosti. Alebo preto, že sa sám nevedel prispôbiť ich cieľom a prevziať zodpovednosť za šírenie a upevňovanie Blahozvesti.

Konečne pochybnosť v takéto zariadenia môže vychádzať aj z osobnej povahy, poznačenej prílišnou opatrnosťou, plachou váhavosťou, hoci práve v takýchto prípadoch je najviac potrebná tá forma kresťanského snaženia, ktorú predstavujú malé kresťanské spoločenstvá.

Takýmto, ale aj všetkým ostatným váhajúcim, nevieme nič iné povedať, len toto: „Podľa a pozri! Po ovocí sa strom pozná...“

Dopredu hľad'

Dozadu sa nepozerať v chráme.
Mýtnikov uzrieš mnoho.
Ten pohľad skresľuje a klame,
aký si, ťažko poznáš z toho.
Domnelú veľkosť ku biedam neprilož.
Iných Pán inak hodnotí.
Nedoluj z toho farizejskú lož:
- Keby len všetci boli takí ako ty!
Dopredu hľad'!
Tu, Norma, na oltári.
Skús porovnať sa. Staň si ku nemu!
Tu zbadáš, v čom si biedny, malý...
„Bože buď milostivý aj mne hriešnemu!“

DO PAMÄTI A PAMÄTNÍKA

O priateľstve:

Priateľstvo je dcérou čnosti.
Zločinci sa môžu spriahnúť, ale nie spriatelieť.

Takisto ako sa láska začína láskou, tak sa priateľstvo začína priateľstvom.

Nikdy si nezískaš priateľa, ak sa bojíš, že si urobíš z neho nepriateľa.

Nepotrebujem priateľa, ktorý prikyvuje na všetko, čo
poviem...
Môj tieň kýva presnejšie.

V rodinnej škole

Kapitola 21.

Učme deti milovať predovšetkým svoju dušu.

Učme ich zhromažďovať si poklady, ktoré zlodej nekradne a hrdza nezožiera.

Navykajme ich na pravú nábožnosť, ktorá pomáha dosiahnuť i zachovať si všetky potrebné kresťanské vlastnosti.

Učme ich preto už od mala objavovať Boha vo stvoreníach. Kvety na lúke, chrobáčky, zvieratá, vtáci, hory, rieky, stromy, hviezdnaté nebo, jazerá s rybami – nech sú ich prvou učebnicou náboženstva, ktorá im povie vždy veľa pekného o dobrom a veľkom Bohu, kedykoľvek sa do nej zahľadia.

Používala ju aj Don Boscova matka, ale už dávno pred ňou, ako vieme, matka siedmych statočných Machabejských synov.

Druhou zrozumiteľnou učebnicou náboženstva pre deti a sú rodinné a mimoriadne udalosti, tie radostné, ako sú narodenia, uzdravenia, ale i tie bolestné, ako sú úrazy, choroby i úmrtia tých najbližších.

No nezabudnime dosť zavčas otvoriť pred dieťaťom Sväté písmo a ukázať mu, čo všetko Boh pre nás koná a čo všetko od nás žiada.

Ak mu pomôžeme nájsť sa v daktorej biblickej postave, bude ju napodobňovať v čnosti, alebo sa zbavovať jej nedobrych vlastností, aby sa zapáčilo Bohu i ľuďom.

Čo všeličo môže vzbudiť v detskej duši príbeh Abrahámov, Jozefov, Mojžišov, Samsonov, Dávidov alebo Danielov...

A učme deti objavovať Boha prítomného aj vo svojej Cirkvi, v jej hierarchickej i bratskej zložke, v jej osudoch, v jej prenasledovaniach, v jej blahodarnom pôsobení na svet.

Nezabudnime pritom na mučeníkov, mladých i starých, novších i dávnych, na cudné panny a vytrvalých vyznavačov.

Kto v dostatočnej miere pozná Boha a jeho Cirkev, nemôže

ich nemilovať...

Ak sa dieťa s našou pomocou naučí objavovať Boha okolo seba a navykne sa meniť citové rozpoloženia na rozhovor s ním ako s dobrým, mocným, všadeprítomným, ak si navykne s naším príspevím ďakovať mu v radosť, prosiť ho v potrebe, odprosovať s pocitom viny pri osobných potknutiach a chváliť ho pri obdive jeho diel, ak sa naučí rozprávať sa a stretať sa s ním vo sviatostiach, ktoré ho posilnia, môžeme ako vychovávatelia pozvoľna ustupovať a veriť, že sme dali dieťaťu do života tú najvzácnejšiu výbavu.

No ak sa nám nepodarí dať mu nábožnosť, všetky naše výchovné úsilia zostanú málo účinné, možno i úplne márne.

Don Bosco vidí len dve riešenia tam, kde ide o výchovu: náboženstvo alebo palicu...

To prvé vychováva.

To druhé už krotí...

Je to vážna reč, nad ktorou by sa mali rodičia vážne zamyslieť, ak chcú splniť poslanie, ktoré dostali od Boha.

PRE MLADÝCH

Čo rastie v záhrade

Tešila sa mrkvička

„Oj už niesom malička!“

Hrášok rástol, dostal puky,

z pukov kvety, z kvetov struky.

Šepkala si kapustička:

„Stučneli mi obe líčka!“

Uhorky sa chvália tiež:

„Ťažko krajšiu vyberieš.“

A kaleráb: verte mi,

ledva stojí na zemi.“

Cibuľka sa tešila,

že suchotu prežila.

Paradajky kričia: Sláva

tomu, kto nám dáždik dáva!“

Proti závidí

Malá žaba jeleňovi
závidela paroh nový:
Ó, keby som mala taký,
skákala bych nad oblaky!

Zrazu výstrel čuje prvý
a jeleň sa kúpe v krvi.
Potom druhý, tretí zas –
žabke tielkom prešiel mráz.

Nezávid', ó, žabka malá,
čo nám Božia ruka dala
každému je práve dost' –
najlepšia je spokojnosť.

Proti pýche

Raz sa chválil kocúr biely,

že je krásny, že je smelý.

Nikto nie je ako on,

že je veľkým hrdinom...

Zrazu Dunčo dvorom trieli.

Beží pred nim kocúr smelý.

Vletí rovno do blata –

To je pyšným odplata.